

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/40/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619200989
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1619200989.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členov senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Zuzany Posluchovej v právnej veci žalobcov: 1./ Ž. V., narodená XX.XX.XXXX, bytom E. XX/XX, D., 2./ D. V., narodená XX.XX.XXXX, bytom E. XX/XX, D., 3./ D. V., narodený XX.XX.XXXX, E. XX/XX, D., žalobca 3./ zastúpený súdom ustanovenou opatrovníčkou žalobkyňou 1./, žalobcovia 1./,2./,3./ právne zastúpený JUDr. Martou Vícenovou, advokátkou, sídlom Záhorácka 15/B, Malacky, proti žalovaným 1./ TEKOS, spol. s.r.o., sídlom Partizánska 1089/2, Malacky, IČO: 34 111 832 zastúpený: Biksadský & Partners, s.r.o., sídlom Michalská 9, Bratislava, IČO: 36 858 552, 2./ GENERALI Poistovňa, a.s., sídlom Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 35 709 332 zastúpený: MST PARTNERS, s.r.o., sídlom Laurinská 3, Bratislava, IČO: 36 861 545 o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcov 1./,2./,3./ proti rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 31C/32/2019-246 zo dňa 31.júla 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., IV., VI. potvrdzuje.

Žalovaní 1./, 2./ majú voči žalobcom 1./,2./,3./ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol takt, že : I. Žalovaní 1./ a 2./ sú povinní zaplatiť žalobkyňi 1./ sumu 18.000,- € v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká do výšky poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného. II. Súd vo zvyšku žalobu žalobkyne 1./ zamietá. III. Žalovaní 1./ a 2./ sú povinní zaplatiť žalobkyňi 2./ sumu 10.000,-€ v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká do výšky poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného. IV. Súd vo zvyšku žalobu žalobkyne 2./ zamietá. V. Žalovaní 1./ a 2./ sú povinní zaplatiť žalobcovi 3./ sumu 18.000,-€ v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká do výšky poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného. VI. Súd vo zvyšku žalobu žalobcu 3./ zamietá. VII. Žalobcovia 1./, 2./ a 3./ majú nárok na náhradu trov konania proti žalovaným 1./ a 2./, každý v rozsahu 100% zo sumy im priznanej, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká do výšky poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného.

1.1. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 11 , § 13 ods. 1 až 3, § 16, § 420 ods. 2 , § 427 ods.1, 2 § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1,2,4, § 15 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „Zákon o PZP“), keď súd po vykonanom dokazovaní s prihliadnutím na nesporné skutkové okolnosti medzi stranami sporu ohľadne okolností dopravnej nehody uzavrel, že dňa 09.08.2017 o 07:45 hod. došlo v D.Á. na ulici D. Y. k dopravnej nehode, pri ktorej nákladné

motorové vozidlo, ktoré viedol T. X., narodený XX.XX.XXXX nedalo prednosť cyklistovi nebohému D. V., narodenému XX.XX.XXXX, ktorý na následky dopravnej nehody dňa XX.XX.XXXX v nemocnici zomrel. Vinníkom dopravnej nehody bol T. X., narodený XX.XX.XXXX, ktorý nehodu spôsobil pri výkone práce pre žalovaného 1./, ktorý je vlastníkom a prevádzkovateľom motorového vozidla (nákladného vozidla O.), ktorým bola dopravná nehoda spôsobená. T. X. ako vodič, vedeného motorového vozidla, ktorý bol trestným rozkazom Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T/44/2019 uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol podmiennečne odsúdený na trest odňatia slobody na tri roky. V konaní bolo nesporné, že žalovaný v 2. rade bol poisťovateľom motorového vozidla, ktorým bola spôsobená smrť D. V. z titulu povinného zmluvného poistenia. Predmetnú skutočnosť mal súd taktiež aj preukázanú z technického preukazu predmetného vozidla nachádzajúceho sa v trestnom spise Okresného súdu Malacky č.k. X X. XX/XXXX. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázanú existenciu neoprávneného zásahu spočívajúceho v konaní T. X., narodeného XX.XX.XXXX, ktorý dňa 09.08.2017 viedol motorové vozidlo, ktorého vlastníkom a prevádzkovateľom bol žalovaný 1./, pričom spôsobil dopravnú nehodu pri ktorej D. V. zomrel. Konanie T. X., ktoré je v rovine civilného práva neoprávneným zásahom, súčasne naplnilo znaky trestného činu a T. X. bol trestným rozkazom Okresného súdu Malacky č.k. 3 T 44/2019 - 252 zo dňa 30.08.2019 uznaný za vinného zo spáchania prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla v súbehu s prečinom usmrtenia. Podľa § 288 ods. 1 Trestného zákona bola žalobkyňa 1./ odkázaná s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Z uvedených skutkových zistení a právnych záverov judikovaných v trestnom konaní trestným rozkazom Okresného súdu Malacky č.k. 3T/44/2019-252 zo dňa 30.08.2019 súd s ohľadom na § 193 C.s.p. vychádzal, v súlade so zásadou viazanosti všeobecného súdu rozsudkom vydaným v trestnom konaní pri rozhodovaní v občianskom súdnom konaní v prípadoch, v ktorých sa zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu zhodujú s okolnosťami relevantnými, resp. podstatnými pre rozhodnutie v občianskoprávnom konaní, kde viazanosť nemožno obmedziť len na závery o protiprávnom konaní, t. j. o spáchaní trestného činu a o tom, kto ho spáchal (I.ÚS 269/2011-55).

1.2. Prvoinštančný súd uviedol, že ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka, ktoré predstavuje právny základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho blízkej osoby, priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, jej mena a prejavov osobnej povahy. K vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite. Občiansky zákonník presne nedefinuje pojem zásah a ani výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté osobnostné práva osoby, môže ním byť tak aktívne konanie, ako aj pasívne správanie (zdržanie sa konania alebo jeho opomenutie), ktoré však má v zákone uvedené znaky neoprávnenosti. Neoprávneným zásahom je zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, t.j. s právnym poriadkom. Tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí tu byť zistená existencia príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom objektívne spôsobilým negatívne zasiahnuť do niektorej z hodnôt tvoriacich fyzickú a morálnu integritu fyzickej osoby a na druhej strane medzi vznikom nemajetkovej ujmy spočívajúcej v porušení alebo ohrození chránených osobnostných práv a dotknutím osobnostnej sféry fyzickej osoby. Nenaplnenie ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť nástupu sankcií podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti tak, aby fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Protiprávne porušenie týchto vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V takomto prípade je daná aktívna legitimácia tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, lebo právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli aj ust. § 11 Občianskeho zákonníka (Uznesenie KS v Košiciach z 13. 10. 2005, sp. zn. 1 Co 201/2005). Rovnako podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. marca 2016, sp. zn. 21Co/60/2015, usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb a zakladá právo na náhradu škody na zdraví vo všetkých jej formách vrátane nemajetkovej ujmy, a to s priamym nárokom proti poisťovateľovi.

1.3. Súd prvej inštancie poukázal nato, že predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je nielen zistenie, že žalobca je fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli porušené alebo ohrozené, ale rovnako tiež zistenie, že žalovaný sa dopustil toho konania, ktoré žalobca v konaní skutkovo vymedzoval a považoval za zásah do jeho chránených osobnostných práv. Obe zisťovania sú súčasťou skúmania, kto je v tom - ktorom konaní vecne legitimovaný. Vecnou legitimitáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitimovaný) (viď rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/228/2012). Ochrana súkromia, vrátane ochrany rodinného života, je garantovaná Ústavou SR. Aktívna legitimitácia v prípade neoprávneného zásahu je potom daná tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, keďže právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli aj § 11 Občianskeho zákonníka. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, na strane žalobcov ide o rodinných príslušníkov zomr. D. V. - jeho manželku a deti, ktorí žili v spoločnej domácnosti (čo vyplynulo z výsluchov žalobcov 1./, 2./), trvale spolu žili, je možné ich považovať za osoby zomrelému blízke a ujmu, ktorú utrpel, dôvodne pociťovali ako vlastnú ujmu. Súd mal za preukázané, že žalobcovia so zomrelým mali nielen formálne príbuzenské, ale intenzívne citové väzby. Žalobkyňa 1./ bola manželkou zosnulého D. V., pričom ich manželstvo trvalo 30 rokov, žili v spoločnej domácnosti a starali sa spolu o zdravotne postihnutého syna, ktorý má okrem iného diagnostikovaný autizmus. Žalobkyňa 2. / bola dcérou zosnulého poškodeného, pričom bola už samostatne zárobkovo činná, pričom s otcom žila v spoločnej domácnosti. Žalobca 3./ bol synom zosnulého o ktorého sa zosnulý staral z dôvodu jeho ochorenia, trávili spolu čas a bol na neho odkázaný pri prevoze do školy. Z výsluchu žalobcov bolo jednoznačne preukázané, že úzke osobné a citové väzby, ktoré dosahovali medzi zomrelým a žalobcami takú intenzitu, že ich prerušenie súd vyhodnotil ako neoprávnený zásah do práva na ochranu rodinného života, keď porušením práva na život D. V. prišlo k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život žalobcov ako manželky a detí zomrelého. Je nesporné, že v dôsledku práve tohto zásahu boli rodinné väzby zomrelého D. V. a žalobcov ako jeho najbližších príbuzných a členov spoločnej domácnosti definitívne ukončené bez možnosti obnovenia. Takýto zásah bol s ohľadom na závažnosť jeho dôsledkov (smrť manžela žalobkyne 1./, otca žalobcov 2./ a 3./) spôsobilý vyvolať ujmu na právach chránených § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka u každého zo žalobcov. Súd mal preto s ohľadom na existenciu kvalifikovaného vzťahu žalobcov a zomrelého D. V. vecnú aktívnu legitimitáciu žalobcov za preukázanú a nepochybnú.

1.4. V konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv je v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka nositeľom hmotnoprávnej povinnosti ten subjekt, ktorý neoprávnený zásah do osobnostných práv spôsobil (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 168/2009). Na to, aby oprávnená osoba mala právo domáhať sa ochrany osobnosti, sa vyžaduje, a zároveň aj stačí, aby išlo o neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti. V prípade takéhoto zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Nevyhnutným primárnym predpokladom jej procesného úspechu je samotná protiprávnosť konania alebo opomenutia odporcu, a na to nadväzujúca prítomnosť kauzálneho nexu. Pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby je daná bezprostredná väzba medzi oprávnenou a povinnou osobou. Pôvodcom neoprávneného zásahu bol nesporne zamestnanec žalovaného 1./ T. X., a to skutkom, ktorý bol zistený a ustálený aj v trestnom konaní, zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu a zistené skutkové okolnosti zásahu sa zhodujú s okolnosťami relevantnými, resp. podstatnými pre rozhodnutie v občianskoprávnom konaní, páchatel' skutku bol zistený a bol za tento skutok aj uznaný vinným v trestnom konaní, preto súd považoval splnenie predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného v 1. rade za zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcov za nesporný. Súd v konaní dospel k záveru, že žalovaný 1./ je v konaní pasívne legitimovaný subjektom. Dopravnú nehodu zaviniť jeho zamestnanec pri plnení pracovných úloh, žalovaný 1./ bol prevádzateľom motorového vozidla, prevádzkou ktorého bola spôsobená dopravná nehoda. Analogicky (§ 853 Občianskeho zákonníka v spojení s § 420 ods. 2, § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka), pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Tak ako podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla poškodenému, zodpovedá tento prevádzkovateľ vozidla za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach sekundárnych obetí zosnulej fyzickej osoby. Súd z hľadiska právnej istoty poukazuje napríklad na rozsudok Najvyššieho súdu SR č.k. 3 Cdo 228/2012 zo dňa 26.09.2013, uznesenie Najvyššieho súdu SR 3 Cdo 170/2018 zo dňa 23.05.2019, rozsudok Krajského súdu Prešov č.k. 17 Co 149/2017 zo dňa 25.09.2018, rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 6 Co 207/2018 zo dňa 31.01.2020, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12 Co 119/2020 zo dňa 28.11.2019, v ktorých bola obdobne

konštatovaná pasívna legitímácia zodpovedného subjektu. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o PZP má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky uvedené v tomto ustanovení, ide teda o právo poisteného voči poisťovateľovi (pričom v súlade s § 15 ods. 1 Zákona o PZP si poškodený nárok môže uplatniť aj priamo proti poisťovateľovi), existencia tohto práva neznamená exkulpáciu priameho pôvodcu zásahu za zásah do osobnostných práv a ani od zodpovednosti za škodu (a ani samotného poisteného, poisťovňa len plní za poisteného). Povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ani iný typ poistenia zodpovednosti za škodu) nie je konštruované v právnom poriadku ako liberačný inštitút. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného 2./ ako poisťovateľa, poukazuje súd najmä na závery vyslovené Najvyšším súdom Slovenskej republiky v jeho rozsudku sp. Zn. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017, ktorý bol zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. X/XXXX (Z. XX/XXXX), podľa ktorého škodou pre účely Zákona o PZP je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitímovaná. S poukazom na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, s ktorými sa konajúci súd bez najmenej výhrady stotožňuje, považoval súd aj pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného 2./ v spore za danú. Súd sa nestotožnil námietkou žalovaného 2./ ohľadne jeho nedostatku pasívnej legitímácie a jeho nesúhlas s predmetným judikovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky súd považuje za bezpredmetný. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, pričom súd postupoval pri právnom posúdení v súlade s citovanou judikatúrou najvyššej súdnej autority.

1.5. Čo sa týka posúdenia výšky uplatneného nároku žalobcami 1./, 2./, 3./ nároky fyzickej osoby z titulu neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti upravuje § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ide o právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch predpokladá platná právna úprava v prípade, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie, pričom výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Hoci je zodpovednosť za zásah do osobnostných práv zodpovednosťou objektívneho charakteru (zodpovednosť daná bez ohľadu na zavinenie), otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu je pre stanovenie výšky reálnej satisfakcie podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zásadným spôsobom spoluurčujúca. Pri hodnotení zavinenia je preto potrebné hrubú nedbanlivosť alebo dokonca sériu takýchto hrubých nedbanlivostí pôvodcu neoprávneného zásahu hodnotiť podstatne prísnejšie, čo by sa malo prejavovať vo výške ustanovenej reálnej satisfakcie. Potreba finančnej satisfakcie by mala narastať v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššou mierou zavinenia je vždy neoprávnenosť zásahu do osobnostných práv zosilnená (rozsudok Krajského súdu v Nitre z 2.októbra 2013 sp zn. 9Co 330/2012). Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou s prihliadnutím na zákonné kritéria, a to kritérium závažnosti vzniknutej ujmy a kritérium okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. Usmrtenie manžela žalobkyne 1./ a otca žalobcov 2./ a 3./ bezpochyby možno považovať za jeden z najväčších zásahov do súkromia fyzickej osoby a tento zásah vyvoláva ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú, preto morálna satisfakcia (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka) nie je postačujúca, žalobcovia 1./, 2./ a 3./ má podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje slovenský právny poriadok žiadne obmedzenia. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy zakotvuje taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do intenzity i trvania, tým vyššia by mala byť poskytnutá čiastka peňažného zadosťučinenia) a kritérium okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, napríklad, či a aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu neoprávneného zásahu vyúsťujúceho do vzniku ujmy, napr. či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú nedbanlivosť alebo naopak o úmysel). Toto kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), predstavuje široko stanovenú možnosť skúmania uplatnenú vo vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, tak aj k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Obe kritériá vo vzájomnej súvislosti poskytujú súdu v rámci voľnej úvahy možnosť, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia v súlade s princípom spravodlivosti a proporcionality prihliadnut' na všetky skutočnosti, výsledkom ktorých bol vznik ujmy. Nevyhnutné je zohľadniť aj samotný účel náhrady

nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá v rámci primeraného zadostučinenia konania o ochrane osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčíslieť, nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani odškodniť nedá. V prejednávanej veci súd vychádzal pri posudzovaní okolností, za ktorých k zásahu prišlo, z výsledkov dokazovania v trestnom konaní, ktoré boli medzi stranami sporu nespornými a to že jedinou príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča nákladného automobilu a nedanie prednosti poškodenému odsúdeným vodičom T. X.. Alkohol ani u jedného z účastníkov dopravnej nehody nebol zistený. Poškodený zosnulý D. V.Á. nemohol podľa znaleckých posudkov vykonaných v trestnom konaní nehode zabrániť, pričom jeho technika jazdy ako cyklistu bola správna. Nebezpečenstvo smrti poškodeného sa už po dopravnej nehode nedalo odvrátiť ani skoršou operáciou a postup lekárov ošetrojúcich poškodeného bol správny. Občiansky zákonník nestanovuje pre civilnú sankciu za zásah do osobnostných práv okrem vyššie uvedených objektívnych predpokladov žiadne subjektívne predpoklady na strane pôvodcu zásahu. Ľudský život je najvyššia hodnota, od ktorej sa odvodzujú ostatné hodnoty, preto je súd toho názoru, že poskytnutá satisfakcia musí byť aj účinná, a to nielen vo vzťahu k osobe povinnej, teda pôvodcovi zásahu, ale najmä vo vzťahu k žalobcovi ako subjektu dotknutého zásahom. Takýmto protiprávnym zásahom do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplniť jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Zmyslom takejto satisfakcie je vyvážiť vzniknutú ujmu žalobcu, nakoľko v súdnej veci nie je možné podať reštitučnú žalobu (t.j. žiadať odstránenie následkov neoprávneného zásahu). V prejednávanej veci mal súd za to, že inou formou náhrady, resp. morálnym zadostučinením, v prípade usmrtenia D. V. vzniknutú ujmu u žalobcov 1./,2./ a 3./ nemožno zmierniť.

1.6. Prvoinštančný súd poukázal nato, že žalobkyňa 1./ ako manželka zomretého si uplatnila nemajetkovú ujmu 30.000,-€, žalobkyňa 2./ ako dcéra poškodeného 25.000,-€ a žalobca 3. / ako syn poškodeného sumu 35.000,-€. Pri úvahe o primeranosti výšky tejto náhrady z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy zohľadnil súd prvej inštancie najmä to, že žalobcovia 1./,2./,3./ náhle, v jedinom okamihu stratili manžela a otca, s ktorým boli dovtedy v dennom kontakte, s ktorým bývali a trávil voľný čas. Smrť blízkeho rodinného príslušníka je vždy mimoriadnym zásahom do osobnostných práv, mimoriadnosť zásahu je daná už samotným usmrtením, súd považoval preto za vierohodný bez potreby ďalšieho dokazovania opis vnútorného prežívania skutku žalobcov 1./,2./,3./ Smútok žalobcov 1./,2./,3./ podľa názoru súdu nie je potrebné preukazovať, vyplýva zo všeobecnej ľudskej skúsenosti, keď každá priemerná osoba na mieste žalobcov by bola vystavená nesmiernemu utrpeniu. Výsluchy žalobcov 1./ a 2./ len dosvedčili skutočnosť, že náhlou smrťou poškodeného utrpeli nesmiernu psychickú bolesť. Súd posúdil primeranosť výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy žiadanej žalobcami aj s poukazom na obdobné aktuálne judikované rozhodnutia. Napríklad rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č.k. 8 C 340/2014 zo dňa 09.11.2018 potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 10 Co 32/2019 zo dňa 22.08.2019 bolo v obdobnom spore, kde bol žalovaný 1./ prevádzateľ - právnická osoba zaoberajúca sa odvozom odpadu a žalovaný 2./ poisťovňa priznaná plnoletým deťom, ktoré prišli v dôsledku dopravnej nehody o matku s ktorou žili v spoločnej domácnosti suma 10.000,-€ a druhé z detí dostalo sumu 6.000,-€, vo zvyšku bola žaloba zamietnutá. Išlo o obdobný prípad zavinenia nehody zamestnancom bez spolu zavinenia poškodeného. Ďalej napríklad Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 17 Co 149/2017 zo dňa 25.09.2018 potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorý priznal manželke zosnulého, ktorý bol usmrtený pri dopravnej nehode sumu 15.000,-€, pričom u poškodeného absentovalo spoluzavinenie nehody. Okresný súd Prešov v inom rozhodnutí č.k. 16 C 18/2016 zo dňa 28.03.2017, ktoré bolo potvrdené Krajským súdom priznal za smrť dvoch blízkych osôb (otec a syn) manželke obete 1 a súčasne matke obete 2 sumu 25.000,-€ a druhému žalobcovi, ktorý bol bratom a synom obetí priznal sumu 15.000,-€. Krajský súd Žilina v rozsudku č.k. 6 Co 207/2018 zo dňa 31.01.2018 potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým priznal rodičom, ktorým pri dopravnej nehode usmrtili syna sumu 8000,-€ každému. Krajský súd v Trenčíne č.k. 5 Co 107/2019 zo dňa 04.12.2019 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým súd priznal dcéram usmrtenej žalovanej sumu 12.000,-€ a vo zvyšku žalobu zamietol, pričom dopravná nehoda bola spôsobená vodičom pod vplyvom alkoholu, pričom žalobkyne pôvodne žiadali sumu 30.000,-€. Krajský súd v Trnave rozsudok č.k. 11 Co 160/2019 zo dňa 24.03.2020 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým priznal synovi zosnulého nemajetkovú ujmu 15.000,-€ a vo zvyšku žalobu zamietol, kde pri nehode zomreli dve osoby, pričom vinník viedol motorové vozidlo bez vodičského oprávnenia pod vplyvom alkoholu a z miesta nehody ušiel. Krajský

súd Prešov rozsudok č.k. 2 Co 131/2019 zo dňa 20.05.2020 potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým súd priznal manželovi poškodenej, ktorá bola usmrtená pri dopravnej nehode a s ktorou žil v spoločnej domácnosti 57 rokov sumu 10.000,-€ a dcéram poškodenej, ktoré s ňou nežili v spoločnej domácnosti sumu 4000,-€. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

1.7. Súd mal za to, že bolo preukázaná výrazná strata, ktorú žalobkyňa 1./ a žalobca 3./ smrťou poškodeného utrpeli a to s prihliadnutím na pomoc poškodeného pri starostlivosti o žalobcu 3./ vzhľadom na jeho zdravotné postihnutia, život v spoločnej domácnosti, dĺžku manželstva žalobkyne 1./ a poškodeného (30 rokov), ich harmonické manželstvo a citový vzťah a odkázanosť medzi žalobcom 3./ a jeho usmrteným otcom. Vinník dopravnej nehody nebol pod vplyvom alkoholu, dopravnú nehodu spôsobil pri výkone svojho zamestnania z dôvodu nesprávnej techniky jazdy (nedania prednosti v jazde) bez spoluzavinenia poškodeného. Súd dospel k záveru, že v danom prípade je primeraná náhrada nemajetkovej ujmy vzhľadom na všetky posudzované kritériá ako aj judikatúru súdov v obdobných sporoch pre žalobkyňu 1./ a žalobcu 3./ v rovnakej výške a to 18.000,-€ a vo zvyšnej časti ich žalobu zamietol. Súd žalovanej 2./ ako plnoletéj dcére poškodeného, ktorá bola v čase jeho smrti riadne zárobkovo činná, samostatná, ktorá však žila s poškodeným otcom v spoločnej domácnosti priznal sumu vo výške 10.000,-€, ktorá je podľa názoru súdu primeraná a vo zvyšku jej žalobu zamietol. Súd odkazuje aj na obdobnú výšku nemajetkovej ujmy priznanej v už citovanom rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 8 C 340/2014 zo dňa 09.11.2018. Súd súčasne stanovil, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a na to totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi nejde o solidárne plnenie / NS ČR 25 Cdo 499/2002, 25 Cdo 464/2000/ Súd má za to, že priznaná výška náhrady spĺňa požiadavku proporcionality zásahu vzniknutej ujmy v osobnostných právach žalobcov. Ku skutočnosti, že žalobcom 1./ až 3./ bolo už poskytnuté plnenie aj z poisťného vzťahu na základe uzatvoreného životného poistenia, súd len uvádza, že toto zmluvné plnenie od tretieho subjektu nemá žiadny vzťah k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy od zodpovedného subjektu. Išlo o plnenie na základe poisťného vzťahu, pričom zosnulý D. V. poskytoval z poisťného vzťahu poisťné, na základe ktorého za splnenia zmluvných podmienok mal nárok na vyplatenie dohodnutého plnenia pre prípad poisťnej udalosti.

1.8. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcom v 1./, 2./, 3./ priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy. I keď C.s.p. nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 O.s.p. (účinnému do 30.06.2016), ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 O.s.p., zásadu úspechu vo veci treba uplatňovať aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V takýchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, keď ho nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu, resp. znaleckej činnosti. Keďže rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, súd žalobcom priznal plnú náhradu trov konania (z prisúdenej sumy a nie zo sumy požadovanej v žalobnom petite), aj keď mali vo veci v zásade úspech len čiastočný. Súd poukazuje na obdobné stanoviská odvolacích súdov vid' napríklad rozsudok Krajského súdu Nitra č.k. 9 Co 267/2016 zo dňa 11.05.2017, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica 17 Co 352/2017 zo dňa 15.08.2018. Krajský súd Banská Bystrica v rozsudku č.k. 17 Co 352/2017 zo dňa 15.08.2018 konštatoval, že pri rozhodovaní o trovách konania v prípade, kedy rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu sa procesný úspech posudzuje len vo vzťahu k výsledku sporu ohľadne základu nároku, preto skutočnosť, že došlo aj k čiastočnému zamietnutiu žaloby žalobcov v prevyšujúcej časti, nemá na rozhodnutie o trovách konania žiadny vplyv, v tomto prípade, aby dôsledky takéhoto rozhodnutia neboli vo vzťahu k žalovaným nespravodlivé, sa výška náhrady trov konania odvíja len od prisúdenej sumy bez ohľadu na pôvodný predmet konania. Obdobne taktiež Krajský súd v Trenčíne v rozsudku č.k. 19 Co 71/2019 zo dňa 09.10.2019 konštatoval, že zohľadniac procesný výsledok v konaní, keďže žalobkyne mali vo veci úspech len čiastočný a rozhodnutie o výške záviselo od úvahy súdu, pričom treba rozlišovať čo je základné a čo je sprevádzajúce (nálež Ústavného súdu ČR, III/170/99), keď za základné treba považovať, že do práv žalobkyň bolo zasiahnuté, škoda bola spôsobená, pričom výška plnenia závislá na úvahe súdu je druhotná, je v súlade so zásadou spravodlivosti a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy rozhodnutie súdu prvej inštancie. Ktorý o náhrade trov konania rozhodol, že žalobkyne majú proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsah 100%.

1.9. Záverom uviedol, že o uložení povinnosti žalovaným 1./, 2./ zaplatiť súdny poplatok v zmysle § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch, rozhodne v súlade s § 14 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku a to proti zamietajúcim výrokom II., IV. a VI. podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia 1./2./3./ z dôvodu , že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a žiadali aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že zaviazže žalovaných 1./ a 2./ zaplatiť žalobkyni 1./ sumu 30 000,- €, žalobkyni 2. / sumu 25 000,- € a žalobcovi 3/ sumu 35 000,- €, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká do výšky poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného a zároveň aby odvolací súd rozhodol, že žalobcovia majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Uviedli, že súd sa síce pridržiaval obvyklej výšky priznaných náhrad, ale nevysporiadal so špecifickou situáciou žalobcov, ktorá je neporovnateľná so situáciami , ktoré sa ako vzory uvádzajú v napadnutom rozsudku a preto priznaná výška je v rozpore s dobrými mravmi. Požadovaná výška náhrady nepôsobí na žalovaných likvidačne a zároveň by bola, v prípade, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy, aspoň čiastočne primeranou náhradou súčasne rešpektujúc zásady slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej správnosti. Závažnosť vznikutej ujmy je nesporná, stav je nezvratiteľný a nenapraviteľný. V konaní bola dostatočne preukázaná intenzita vzťahu medzi zomretým a žalobcami, ktoré boli nadštandardné. Súd mal prihliadnuť aj vek zomretého, prípadne aj na otázku hmotnej závislosti žalobcov i keď sa jedná o nemajetkovú ujmu a mieru zavinenie zomretého, ktorá bola nulová.

2.1. Dôvodom hodným osobitného zreteľa je predovšetkým osoba žalobcu 3./ . Jeho odkázanosť na celoživotnú opateru, jeho fyzické a psychické obmedzenia dostatočne preukázané listinnými dôkazmi . Osoba otca (zomretého vo vzťahu k žalobcovi 3./) bola kľúčová . Bol to mužský element, ktorý bol jednak nenahraditeľnou morálnou autoritou, ale aj poskytovateľom fyzickej opateru v úkonoch, na ktoré žalobkyňa 1./ nepostačovala. Z týchto dôvodov je aj špecifické postavenie žalobkyne 1./, ktorá prakticky celý život obetovala starostlivosť o chorého syna a pomoc zomretého bola pre ňu fyzickou aj psychickou nenahraditeľnou oporou . Bez tejto pomoci by sa mohla dostať do stavu úplného vyčerpania a preto čiastočne úlohy zomretého preberá žalobkyňa 2./ . Jej úlohou je pomáhať matke - žalobkyni 1./ so starostlivosťou o žalobcu 3./ za súčasného zachovania svojho súkromia. Je t.č. tehotná januári 2021 má porodiť svoje prvé dieťa . Namiesto radostného očakávania a venovania so svojmu stavu a partnerovi, jej príprava na takúto životnú udalosť je obmedzené tým, že musí svojej matke pomáhať s bratom.

3. Žalovaný 1./ vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov navrhol, aby odvolací súd potvrdil v plnom rozsahu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Nestotožnil sa s odvolacím dôvodom žalobcov, podľa ktorého súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobcovia totiž napádajú výlučne výšku im priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, pričom v danom prípade sa nejedná o otázku skutkovú, ale vec právneho posúdenia a úvahy súdu. Mal za to, že súd prvej inštancie sa v napadnutom rozhodnutí vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré žalobcovia namietajú v podanom odvolaní, a ktoré podľa nich mali mať vplyv na priznanie konečnej sumy náhrady nemajetkovej ujmy. Je zrejme a žalovaný 1./ ani len náznakom v rámci svojej procesnej obrany nespochyboval, že smrť a strata poškodeného D. V. bola pre žalobcov nesmiernou traumou, a že súčasne táto okolnosť vážnym spôsobom zasiahla do života žalobcov. Taktiež nemožno rozporovať, že smrť manžela bola ranou v živote žalobkyne 1./ osobitne vo vzťahu k potrebe zabezpečovania starostlivosťi o syna - žalobcu 3./ . Rovnako je potrebné uznať, že žalobca 3./ utrpel stratou otca a potrebnej autority a táto skutočnosť sa mohla odraziť na jeho následnom správaní.

3.1. Napriek tomu, že strata blízkej osoby a vytrpená bolesť by si v subjektívnom ponímaní žalobcov (avšak bezpochyby nielen ich) zasluhovali priznanie náhrady v nepomerne vyššom rozsahu ako tomu bolo v napadnutom rozhodnutí, v konkrétnom prípade je potrebné hľadiť proporcionálne aj na okolnosti prípadu, pri ktorom došlo k smrti poškodeného resp. aj na záujmy, či finančné možnosti zodpovednostných subjektov, ktoré sú tiež limitované konkrétnymi ekonomickými a spoločenskými okolnosťami. Napokon, súd prvej inštancie pri svojej právnej úvahe v otázke výšky priznanej náhrady, okrem jej odvodenia od konkrétnych skutkových okolností prípadu, vychádza najmä z rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v iných, skutkovo obdobných veciach. Samozrejme, hovoriť o skutkovo rovnakej veci je v prípade utrpenej osobnej ujmy nie celkom možné, ale rozhodnutia všeobecných súdov, na ktorých svoje právne posúdenie založil súd prvej inštancie, vo väčšine prípadov rozhodovali tiež o prípadoch ťažkých osobných strát, často navyše spôsobených hrubou nezodpovednosťou pôvodcu zásahu (napr. alkohol u vodiča). V posudzovanom prípade bolo síce tiež zistené zavinenie zo strany vodiča motorového vozidla O., ktoré spôsobilo nehodu, v dôsledku ktorej došlo k smrti poškodeného,

avšak zavinenie vodiča spočívalo skôr v nedbanlivosti, ktorá sa môže v rámci nekoncentrovanosti pri vedení vozidla a nešťastnej zhode okolností prihodiť, nie však vo vedomom a dobrovoľnom porušení pravidiel cestnej premávky (napr. požitie alkoholu). Z aktuálnej rozhodovacej činnosti súdov, a to nielen vo veciach, ktoré na podporu svojho právneho názoru v otázke priznanej výšky náhrady škody označil súd prvej inštancie, je možné dospieť k záveru, že výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná v napadnutom rozsudku je správna a dôvodná. Napriek tomu, že žalovaný 1./ vníma a po ľudskej stránke uznáva, že ujma, ktorú utrpeli žalobcovia je aj vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nesmierna, pričom priznaná výška náhrady nedokáže vykompenzovať všetky hmotné ako aj nehmotné ujmy spôsobené stratou manžela a otca, súčasne má za to, že súd posúdil otázku priznanej výšky náhrady spravodlivo a proporcionálne, najmä však súladne s výškou nárokov, ktoré v obdobných prípadoch priznáva aktuálna rozhodovacia prax súdov.

4. Žalovaný 2./vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedol, že odvolací dôvod (nesprávnosť skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov) v predmetnom prípade neobstojí, keďže súd prvej inštancie sa všetkými žalobcami uvedenými skutočnosťami riadne zaoberal a v odôvodnení rozsudku tiež vysvetlil, ako sa s nimi vysporiadal. Poukázal na odsek

34 odôvodnenia rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie vymenúva viaceré skutkové okolnosti predmetného prípadu, ktoré mali vplyv na posúdenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy a v odseku 50 odôvodnenia rozsudku výslovne konštatoval že bola „preukázaná výrazná strata, ktorú žalobkyňa 1./ a žalobca 3./ smrťou poškodeného utrpeli a to s prihliadnutím na pomoc poškodeného pri starostlivosti o žalobcu 3./ vzhľadom na jeho zdravotné postihnutia...“. Pokiaľ ide o špecifickosť situácie žalobcu 3./, súd prvej inštancie uviedol, že pri vyhodnocovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol na aktuálne judikované rozhodnutia vrátane rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co 131/2019 zo dňa 20.05.2020. Týmto rozsudkom došlo k potvrdeniu rozhodnutia o náhrade nemajetkovej ujmy, kde jedným zo žalobcov bol manžel usmrtenej osoby, ktorý bol vzhľadom na svoj zdravotný stav, prekonané operácie a sťažený pohyb plne odkázaný na starostlivosť usmrtenej (jeho manželky). Situácia žalobcu 3./, ako aj jeho blízkeho okolia (žalobkyne 1./ a žalobkyne 2./) je zaiste neľahká, no napriek tomu je potrebné mať na zreteli, že súdne konanie o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nemôže slúžiť ako náhrada štátnej sociálnej politiky s cieľom kryť materiálne náklady na jeho opateru a starostlivosť o neho. Žalobcami uvedené hľadiská prechádzajú skôr do roviny krytia nárokov na náhradu materiálnej ujmy než nemateriálnej ujmy. Z rozsudku súdu prvej inštancie je tiež zrejmé, že súd sa pomerne detailne zaoberal okolnosťami, ktoré majú vplyv na ustálenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov a preto námietky žalobcov o nedostatočnom prihliadnutí k ich situácii teda neobstoja.

4.2. Žalobcovia v odvolaní namietajú, že ich špecifická situácia odôvodňuje priznanie vyššej sumy nároku, než im priznal súd prvej inštancie. Treba však uviesť, že situácia každej rodiny, ktorá stratí niekoho pri dopravnej nehode, je individuálna a neopakovateľná. Vnútorne prežívanie tejto straty má mnoho podôb a je veľmi ťažké, ak nie úplne nemožné, toto prežívanie kvantifikovať do určitej sumy nároku. No ak majú byť súdne rozhodnutia v rôznych prípadoch spravodlivé, musia sa napriek rôznorodosti skutkových stavov opierať o isté preskúmateľné hľadiská. V danom prípade súd prvej inštancie riadne vykonal dokazovanie (v miere, aká sa dá očakávať pri skúmaní ujmy tohto druhu) a pripojil tiež základnú komparáciu s inými obdobnými prípadmi. Nie je teda zrejmé, v čom malo spočívať jeho pochybenie. Dôkazné bremeno leží v danom prípade na žalobcoch, pokiaľ ide o preukázanie dôvodnosti a intenzity zásahu do ich osobnostných práv. Žalovaný 2./ mal za to, že žalobcovia nemôžu vytýkať súdu prvej inštancie nedostatočné zistenie skutkového stavu v predmetnom sporovom konaní, v ktorom zodpovednosť za uvedenie všetkých rozhodujúcich skutočností na preukázanie svojich nárokov nesú oni sami. Na záver uviedol, že v konaniach o náhrade nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd nemožno priznávať arbitrárne a excesívne sumy, ktoré nekorešpondujú so vzniknutou ujmov. Nemožno ani priznávať čiastky, ktoré by pôsobili likvidačné na povinné subjekty, resp. ktoré by slúžili skôr ako zdroj obživy/obohatenia pre žalobcov. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti mal žalovaný 2./ zato, že odvolanie žalobcov je nedôvodné.

5. Žalobcovia podali repliku len k vyjadreniu žalovaného 1./ k ich odvolaniu v tom zmysle, že trvajú na odvolaní v celom rozsahu. Ak žalovaný 1./ vo vyjadrení sa poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Prešov 2 Co 131/2019, kde by mal porovnateľný skutkový stav, je to v úplnom rozpore so situáciou a dôvodmi uvádzanými v napadnutom rozsudku. Situácia je neporovnateľná vekom poškodeného, rodinnou situáciou a predovšetkým zdravotným stavom ťažko zdravotne postihnutého syna. Dôkazy

vykonané súdom neboli stranou žalovaných spochybnené. Dôkazy dostatočne preukázali všetky tvrdenia žalobcov. Lekárske správy týkajúce sa žalobcu 3./ boli dostatočne podrobné a mali zato, že nemajetková ujma spôsobená žalobcom nie je ujmom, ktorú možno zaradiť do šablón. Situácia je neporovnateľná a nedostatočne vyhodnotená.

6. K vyjadreniu žalovaného 2./ k odvolaniu žalobcov podal písomné stanovisko žalovaný 1./ v tom zmysle, že sa vo všeobecnosti stotožňuje s argumentáciou žalovaného 2./, ktorú zaujal vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov. Žalovaný 2./ správne poukázal na skutočnosť, že zo strany súdu bolo vykonané náležité dokazovanie, ktoré zahŕňalo predovšetkým výsluchy žalobcov (s výnimkou žalobcu v 3. / ktorého osobnostný a psychický stav mal súd možnosť na prvom pojednávaní vo veci priamo pozorovať) a súd najdôležitejšie skutočnosti tvrdené žalobcami v priebehu konania uviedol v odôvodnení vydaného rozhodnutia. Žiadal aby odvolací súd potvrdil v plnom rozsahu napadnutý rozsudok a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

7. Žalovaný 1./,2./ nevyužili svoje právo a dupliku nepodali.

8. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaných odvolaní t.j. v zamietajúcich výrokoch II., IV., VI. v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov 1./,2./,3./ nemožno priznať úspech.

9. Žalobcovia 1./,2./,3./ namietali výšku priznanej nemajetkovej ujmy, keďže nebol ich žalobe v plnom rozsahu vyhovené. Mali zato, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal so špecifickou situáciou žalobcov, ktorá je neporovnateľná so situáciami, ktoré sa ako vzory uvádzajú v napadnutom rozsudku a preto priznaná výška je v rozpore s dobrými mravmi (pozri odsek 2., 2.1.) a mali tiež zato, že súd mal prihliadnúť aj vek zomretého, prípadne aj na otázku hmotnej závislosti žalobcov i keď sa jedná o nemajetkovú ujmu a mieru zavinenie zomretého, ktorá bola nulová.

10. Stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je síce vecou voľnej úvahy súdu, jeho úvaha musí byť ale náležite odôvodnená a vždy musí mať základ v takých konkrétnych skutkových zisteniach súdu, ktoré zohľadňujú individuálne okolnosti prejednávaneho prípadu a so zreteľom na ne sú relevantné pre posúdenie primeranosti náhrady v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 153/2009, 3 Cdo 106/2012, 4 Cdo 171/2005, 5 Cdo 126/2007, 7 Cdo 180/2012). Pre výšku náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty blízkeho človeka je vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostávajúceho, veľakrát prerastajúca až do duševného ochorenia. Smrť manžela a otca žalobcov bola nepochybne nečakaná, tragická, žalobcami nezavinená udalosť, ktorá do ich života zasiahla a nenávratne pretrhla doterajšie väzby, čím žalobcovia stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať svoj rodinný život vo vzťahu k nebohému. Žalobcovia v tejto súvislosti podrobne popísali charakter vzťahov existujúcich medzi nimi a pozostalým a súd prvej inštancie vykonal v tomto smere aj dostatočné dokazovanie výsluchom žalobkyne 1./a 2./ a listinnými dôkazmi náležite zistil skutkový stav v zmysle § 215 ods. 1 C.s.p.. Práve rôzna intenzita zásahu do osobnostných práv konkrétnych žalobcov sa prejavila v rôznej miere náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú súd prvej inštancie priznal jednotlivým žalobcom. Najviac bolo priznané žalobkyňi 1./ a žalobcovi 3./, nakoľko u nich sa zásah v zmysle úvahy súdu javil ako najintenzívnejší, pričom u žalobkyne 2. / bola intenzita zásahu do jej súkromia vyhodnotená nižšie. Dôvody pre ktoré súd prvej inštancie diferencoval priznanú náhradu pri jednotlivých žalobcov a prečo im nepriznal požadovanú náhradu dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil (pozri odsek 47., 50. rozsudku súd prvej inštancie, resp. odsek 1.6., 1.7. rozsudku odvolacieho súdu).

10.1. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom aj to, aby jej výška odrážala všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti, preto je nutné použiť aj princíp proporcionality s tým, aby súdy porovnávali čiastky náhrady prisúdené v iných prípadoch a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv. Súd prvej inštancie preto správne posudzoval primeranosť uplatnenej nemajetkovej ujmy žiadanej žalobcami aj s poukazom na obdobné rozhodnutia súdu Slovenskej republiky (pozri odsek 48.,49. rozsudku súd prvej inštancie). Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obete“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. XXXXX/XX, ako i v

prípade H. proti Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nesmie byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine. Odvolací súd v kontexte týchto rozhodnutí s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť súdov SR považuje priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za náhradu primeranú s tým, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy žalobcom v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky o morálnej správnosti, ktoré je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti je spôsobilá naplniť inštitučnú podstatu kompenzácie. Právne posúdenie primeranosti morálneho zadosťučinenia poskytnutého v danom prípade žalobkyniam 1./2./ a žalobcovi 3./ súdom prvej inštancie forme relatívnej satisfakcie považuje odvolací súd za správne.

10.3. Súd prvej inštancie teda svoje rozhodnutie patričným spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2,3 C.s.p.) na ktoré odôvodnenie poukazuje aj odvolací súd a s ktorým sa s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. stotožňuje. Námietky žalobcov, že súd prvej inštancie sa pridrižoval obvyklej výšky priznaných náhrad, ale sa nevysporiadal so špecifickou situáciou žalobcov, ktorá je neporovnateľná so situáciami ktoré ako vzory uvádza v napadnutom rozsudku sú vzhľadom na vyššie uvedené (pozri odsek 10., 10.1.) nedôvodné.

Obsah odvolania žalobcov nie je spôsobilý spochybniť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu, alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Samotná skutočnosť, že žalobcovia sa nestotožňujú s právnymi závermi súdu prvej inštancie, nemôže viesť k záveru o ich zjavnej neodôvodnenosti a neznamená ani oprávnenie odvolacieho súdu nahradiť správne právne názory súdu prvej inštancie jeho vlastnými, len preto, že nezodpovedajú predstavám žalobcov o tom, ako má súd vo veci rozhodnúť.

11. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd dodáva, že v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva má byť výška náhrady nemajetkovej ujmy primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. X. D. v. Spojené kráľovstvo) a má zohľadňovať tak výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo), ako aj výšku náhrad, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo obetiam násilných činov, pričom by bez existencie závažných a dostatočných dôvodov nemala prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko). Požiadavku, aby pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv bola zohľadnená aj výška náhrady, ktorá je priznávaná obetiam násilných činov alebo za telesné zranenia, a aby priznaná náhrada za porušenie iných osobnostných práv bez existencie závažných a dostatočných dôvodov neprevyšovala maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy, treba považovať za jedno z viacerých významných hľadísk usmerňujúcich úvahu súdu pri riešení otázky primeranosti priznávanej náhrady za ujmu spôsobenú na osobnostných právach, avšak nie za stanovenie hranice, prekročenie ktorej je vylúčené aj tam, kde to inak zodpovedá vyššie uvedeným funkciám relatívnej satisfakcie.

11.1. V zmysle § 5 ods. 1 druhá a tretia veta zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi platného a účinného do 31.12.2017 (t.j. v čase smrti D. V.) a to ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom.

V zmysle § 12 ods. 2 prvá veta zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (týmto bol zrušený zákon č. 215/2006 Z.z.) ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy¹²⁾ platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Minimálna mzda v roku 2017 predstavovala sumu 435,-€. Maximálna výška náhrady podľa zákona č. 215/2006 Z.z. by pre žalobcov predstavovala sumu 7.250,-€ (435,-€ x 50 = 21.750,-€ : 3 = 7.250,-€) a podľa zákona č. 274/2017 Z.z. sumu 10.875,-€ (435,-€ x 25 = 10.875,-€). Odvolací súd je toho názoru, že nie je žiadny dôvod pre to, aby náhrada nemajetkovej ujmy v prejednávanej veci výrazne prevyšovala výšku odškodnenia poskytovaného obetiam násilných trestných činov, ktorými bola spôsobená smrť a preto rozsudok súdu prvej inštancie zohľadňuje aj vyššie uvedené interpretačné východiská.

12. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., IV., VI. podľa § 387 ods.1 a 2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil.

13. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní boli plne úspešní žalovaní 1./,2./, preto im vznikol voči žalobcom 1./,2./,3./ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, keď o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou

a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).